

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง พินิจพิจารณา

เรื่อง หน้าที่ของ

คำกริยา

ผู้สอน ครุณิสาชล รุ่งเนย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน้าของ

คำกริยา

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหน้าที่ของคำกริยาได้
๒. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของ
คำกริยาได้
๓. ใช้คำกริยาได้ถูกต้อง

ทบทวนคำกริยา

คำกริยา

คือ คำที่แสดงอาการ
ของประธานในประโยค

คำกริยา

๑. สกรรมกริยา	(กริยามีกรรม)
๒. อกรรมกริยา	(กริยาไม่มีกรรม)
๓. วิกตรรถกริยา	(กริยาเปรียบเทียบ)
๔. กริยานุเคราะห์	(กริยาช่วย)
๕. กริยาสภาวะมาลา	(ทำหน้าที่คล้ายคำนาม)

คำกริยา

๑) สกรรมกริยา คือ กริยาที่ต้องมีกรรมมารับ จึงจะได้ใจความ
สมบูรณ์ เช่น

ม้า**กิน**หญ้า

แม่**ตี**น้อง

แมว**จับ**หนู

หมู**กิน**รำ

น้อง**เตะ**ฟุตบอล

แม่ค้า**ขาย**ผลไม้

คำกริยา

๒) อกรรมกริยา คือ กริยาที่ไม่ต้องมีกรรมมารับ

ก็สามารถทำให้ประโยคมีใจความสมบูรณ์ เช่น

กบร้อง

ฝนตกหนัก

น้ำท่วม

ฟ้าร้อง

รถติด

ฉันทื่น

เด็กหัวเราะ

ไก่ขัน

คำกริยา

๓) วิกตรรกกริยา คือ กริยาเปรียบเทียบ

เป็น เหมือน เท่า คล้าย คือ ดูจ

เธอ**คือ**แม่พระของเด็กๆแห่งขุนเขา

เขา**เป็น**กำลังสำคัญของครอบครัว

ผม**เหมือน**พ่อมาก

ครูสวย**ดูจ**นางฟ้า

ผม**เป็น**ตำรวจ

น้อง**คล้าย**แม่มากกว่าพ่อ

คำกริยา

๔) กริยานุเคราะห์ คือ กริยาที่ทำหน้าที่ช่วย

กริยาที่ทำให้กริยาหลักมีใจความที่สมบูรณ์ ควร ถูก อาจจะ ต้อง กำลัง จง เช่น
จงทำดี

นักเรียนถูกครูดูเป็นเวลานาน

พี่ของฉันจะไปเรียนต่อที่สหรัฐอเมริกาเดือนหน้า

เขาอาจจะมา

คำกริยา

๕) กริยาสภาวะมาลา คือ กริยาที่ทำหน้าที่เป็นคำนาม อาจเป็น
ประธานหรือกรรม หรือบทขยายของประโยคก็ได้ เช่น

เขาชอบว่ายน้ำ

เธอฝึกร้องเพลงทุกวัน

อ่านในใจทำให้จำแม่น

เขาสร้างคอกสำหรับขังหมู

เขาวิ่งทุกเช้าเพื่อออกกำลังกาย

ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอมีประโยชน์ต่อร่างกาย

หน้าที่ของคำกริยา

๑) ทำหน้าที่เป็นตัวแสดงของประโยค เช่น

เด็กกำลัง**เล่น**อย่างสนุกสนาน

ครู**สอน**วิชาภาษาไทยมาหลายปีแล้ว

เกิดแผ่นดินไหวที่จังหวัดเชียงราย

มีขนมอยู่ในตู้

หน้าที่ของคำกริยา

๒) ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายนาม เช่น

เด็ก**เร่ร่อน** ถูกตำรวจจับ

ตำรวจยิงมือปืน**ปล้นแบงก์**ตาย

ที่นี่รับสมัครเด็ก**ล้างจาน**สองคน

คน**เก็บขยะ**ไปตั้งแต่เช้า

พนักงาน**ขาย**ของหายไปไหนหมด

หน้าที่ของคำกริยา

๓) ทำหน้าที่เป็นกริยาสภาวะมาลา เป็นประธาน กรรม
หรือ บทขยาย เช่น

อ่านหนังสือหมิ่นเล่ม

ไม่เท่าเดินทางพันลี้

กินมากทำให้อ้วน

เขาชอบตกปลา

หน้าที่ของคำกริยา

- ๔) ทำหน้าที่ช่วยประกอบกริยาให้มีความหมายชัดเจนขึ้น เช่น
- คุณจะไปด้วย**ก็ได้**
 - เธอต้องตั้งใจ**มากกว่านี้**
 - เขาทำการบ้านเสร็จ**แล้ว**

เฉลยใบงาน

เฉลยใบงาน เรื่อง คำกริยา

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกชนิดของคำกริยา ลงในช่องว่างให้ถูกต้องตามคำกริยาที่ขีดเส้นใต้

๑) คุณพ่อไปโรงงานช่วงบ่าย

๒) เธอสวยราวกับนางฟ้า

๓) คุณตาชอบไม้ดอกไม้ประดับ

๔) เด็กนักเรียนร้องให้

๕) โปรดอย่าเดินลัดสนาม

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกชนิดของคำกริยา ลงในช่องว่างให้ถูกต้องตามคำกริยาที่ขีดเส้นใต้

๖) นกเป็นเด็กเกเร

.....

๗) เมื่อคืนฉันเห็นดาวตก

.....

๘) เด็ก ๆ ก่อกองทราย

.....

๙) นกเกาะอยู่บนต้นไม้

.....

๑๐) เธอควรตั้งใจอ่านหนังสือ

.....

ใบงาน

นักเรียนทำใบงาน เรื่อง หน้าที่คำกริยา

สามารถดาวน์โหลดใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกหน้าที่ของคำกริยาตามคำกริยาที่ขีดเส้นใต้ในประโยค

๑. คุณพ่อปลูกต้นไม้

.....

๒. น้องชายออมเงินเพื่อซื้อรถบังคับ

.....

๓. ท่องเที่ยวเป็นการเปิดโลกการเรียนรู้

.....

๔. คุณยายไปวัด

.....

๕. ฉันมีปิ่นขีดน้ำ

.....

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกหน้าที่ของคำกริยาตามคำกริยาที่ขีดเส้นใต้ในประโยค

๖. คุณตาอ่านหนังสือพิมพ์

.....

๗. วันนี้ไม่ใช่วันหยุด

.....

๘. นอนหลับเป็นการพักผ่อนที่ดี

.....

๙. สมชายขับรถเร็ว

.....

๑๐. คุณครูชอบเลี้ยงนกแก้ว

.....

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใดคือลักษณะของคำกริยา

- ก. คำที่ใช้แทนคำนาม
- ข. คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ
- ค. คำที่ใช้ขยายคำนาม
- ง. คำที่แสดงอาการของคำนาม สรรพนาม

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๒. “ลูกคือดวงใจของพ่อแม่” คำว่า คือ เป็นคำกริยาชนิดใด

ก. อกรรมกริยา

ข. สกรรมกริยา

ค. กริยานุเคราะห์

☒ ง. วิกตรรกกริยา

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๓. ประโยคใดมีคำกริยาที่ไม่ต้องการกรรม

- ก. คนรุ่มซื้อดอกกุหลาบ
- ☒ ข. กุหลาบแดงบานแล้ว
- ค. มาลีปักกุหลาบลงในแจกัน
- ง. หนอนกัสดอกกุหลาบ

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๔. ข้อใดมีสกรรมกริยา

- ก. อะไรรอยู่บนโต๊ะ
- ข. ฉันเสียใจที่เข้าใจผิด
- ค. เด็ก ๆ ชอบวิ่งเล่นแถวนี้
- ง. ☒ ตำรวจจับผู้ร้ายได้แล้ว

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๕. ข้อใดเป็นคำกริยา

ก. เสื่อสีเหลือง

☒ ข. สอยผ้า

ค. มะม่วงเขียวเสวย

ง. ตุ๊กตาขาววัง

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๖. ข้อใดเป็นกริยานุเคราะห์ หรือกริยาช่วย

ก. ขอราคาถูก

ข. เสื่อถูกน้ำหมึก

☒ ค. คนร้ายถูกจับ

ง. เขาทำถูกแล้ว

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๗. คำว่า “ปิด” ในข้อใดเป็นกริยาไม่มีกรรม

- ก. ประตูปิดแล้ว
- ข. เขาปิดประกาศ
- ค. อย่าปิดประตูเล่น
- ง. พนักงานปิดโรงงาน

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๘. ประโยคใดมีคำกริยาที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม

- ก. สมทรงเขียนจดหมาย
- ☒ ข. วันเดินทางของเขาคือวันพรุ่งนี้
- ค. ธีระอ่านหนังสือ
- ง. บันลือชอบเรียนภาษาไทย

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๙. “เจ้าแก่งถูกนักเรียนรังแก” คำใดเป็นคำช่วยกริยา

ก. แก่ง

☒ ข. ถูก

ค. นักเรียน

ง. รังแก

ใบงาน เรื่อง คำกริยา

คำชี้แจง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

๑๐. ข้อใดมีกริยาทำหน้าที่เหมือนคำนาม

ก. เขากินเร็วมาก

ข. เขากินไอศกรีม

☒ ค. ที่บ้านมีกินเลี้ยงกัน

ง. ออกกำลังกายทุกวันทำให้ร่างกายแข็งแรง

สรุปบททวนบทเรียน

ให้นักเรียนสรุปความรู้ **เรื่อง** **หน้าที่ของคำกริยา**
โดยการสรุปลงแผนภาพความคิดให้ครอบคลุม
ชนิดและหน้าที่ของคำกริยา

